

Politikai, társadalmi, közgazdászati, közművelődési és szépirodalmi lap.
MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÖTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban: A kiadóhivatalban; Budapest: Lang Lipót és Schwarz; Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukes és Mezei, Goldberger A. Bécsben: Haasenstein és Vogler, (Ottó Maasz), Schalek Henrik Oppelik Alajos, Dukes M.; Frankfurtban: Daube G. L. és Társa; Berlinben: Rudolf Mosse; Bukarestben: Vatzina R. hirdetési irodájában

135. szám.

BRASSO, Szombat, november 21-én.

I-só évfolyam 1885.

Közművelődési pótadó.

Ismeretes tény, hogy Szathmármegye gróf Károlyi István indítványa alapján egy száza-
lék pótadót vetett ki közművelődési czélokra.

Ismeretes, hogy e határozatot Szathmár-
megye közönsége nagy lelkesedéssel s majd-
nem egyhangulag hozta, csak három román
megyebizottmányi tag emelt szót ellene s meg
is fellebbezte azt a belügyminiszterhez. E tet-
tük nemcsak meggondolatlan, de egyszersmind
rosszakaratu is volt. Nemcsak rosszakaratu, de
bizonyos mértékig a magyarellenesség vádjá
alá is eshetik — még pedig joggal.

Szathmármegye kivetette a pótadót köz-
művelődési czélokra. Szándéka a legne-
mesebb volt ekkor s nem vádolható magyaro-
sitási tendenciákkal. A ki ezzel vádolja, az
elfogult. Az összeg feletti rendelkezés a megye
közigazgatási bizottságát illeti, tehát ettől függ
a segély kiadása és épen nem lehetetlen, hogy
azt románok is élvezzék.

Mindazonáltal Biltu, Popp és Ternye, e
szép triumvirátus, a belügyér elé vitte a dol-
got. Fellebbezésükre már megérkezett a felelet.
Tisza Kálmán belügyminiszter döntött az ügy-
ben, helybenhagyta a megye határozatát. Te-
hát a fellebbezés el van vetve; a határozat
jogérvényes.

A miniszter azonban nem szónélkül hagyta
ezt helyben, hanem igen érdekes és felette
fontos megjegyzéseket fűz ahhoz, midőn azt
mondja, hogy: „ezen alap felhasználását ille-
tőleg pedig felhívom a megye közönségét,
hogy annak szem előtt tartásával, miszerint
pótadó útján közművelődési czélok
előmozdítása helyesen csakis olyan
módozattal eszközölhető, mely az ál-
talanos állami szempont megóvása
mellett az ország bármely ajku pol-
gárai érdekeinek megfelelő, a közműve-
lődési alap mikénti felhasználásának ama mó-
dozatait, melyek mellett a megye közigazga-
tási bizottsága lesz hivatva e részben rendel-
kezni, szabályrendelettel állapítsa meg, eme
szabályrendeletet jóváhagyás végett hozzám
terjessze fel. S minthogy végül minden tör-
vényhatóság önmaga tudja legjobban megítélni
azt, hogy saját viszonyai közt a közművelődés
érdekeit minő eszközökkel mozditja elő, mely
körülményekkel szemben a társtörvényhatósá-
goknak a tervezett s már az erkölcsi kényszer

nyomozásánál fogva is feszélyező körlevél ut-
ján egyenes felhívást ily czélra szolgáló pót-
adó kivetése illetőleg arra, hogy ezen megyé-
vel hasonló irányban működjenek. mint ez a
határozatban kimondva van, annál is inkább
mellőzendőnek tartom, mert ez félreértésekre és
téves magyarázatokra szolgáltatathatna alkalmat,
e tekintetknél fogva, a határozatnak ide vo-
natkozó részét hatályon kívül helyezem.

A miniszter tehát itt is figyelemben vette,
a nem magyar ajku polgárok nemzetiiségi ér-
dekei. Elejét vette ez által annak, hogy újból
s szokás szerint ok nélkül feljajduljanak.

A miniszter azon álláspontra helyezkedik
itt, melyet ezen pótadóval szemben mi kez-
dettől fogva elfoglaltunk. Ha a törvényhatóság
közművelődési czélokra pótadót vet ki, joga
van ezen alaphoz a megye területén lakó min-
den nemzetiiségnek. Joga van, ha azt hazafias
czélokra — ha mindjárt nemzeti jellegben is
— kívánja fordítani, mert ők is hozzájárultak
ahhoz.

Kezdetől fogva ezen állásponton voltunk.
Nem volt s nem lehet kifogásunk az ellen, ha
a szászok és románok nemzeti alapon műve-
lődnék s erre a czélra különféle intézménye-
ket létesítenek. Nem lehet kifogásunk, mert
az államnak érdekében van, hogy minden
nemzetiiségbeli fiai művelődjenek, szellemileg
fejlődjenek — legyen az a műveltség akár né-
met, akár román.

Kifogásunk csak az ellen lebet s van,
hogy a nemzetiségek kulturintézmény czégére
alatt állam- s magyarellenos politikát űznek.
Ezt nem szabad megengedni, s jöjjön bármily
korszak, üljön Magyarországon bármily kor-
mány a polczon, ezt töltni nem fogja és nem
is töltheti, ha létében veszélyeztetni nem akarja
az államot.

A nemzetiségek nagyon jól tudhatják,
csak nem akarják tudni, hogy a magyar ál-
lam határain belül ők fejlődhetnek s fejlesz-
thetik, művelhetik saját nemzeti kulturájukat.
A magyar nemzet nem akarja és soha sem is
akarta őket megfosztani nyelvüktől és nemze-
tiségüktől. Csak azt akarja és ezt akarni talán
joga is van, hogy szász, román, tót, szerb,
horvát, ha e földet lakja s e haza áldását él-
vezi, legyen jó hazafi; legyen kész velünk e
hazáért élni-halni, ezért, ha kell, vöröket is
ontani.

A magyar haza szeretetét kérjük mi
tőlük csak, semmi mást. Legyenek meggyő-
ződve, hogy soha azon magyar ember, a ki
fontolóra veszi a helyzetet s számol a körül-
ményekkel, fennakadni nem fog, ha Brassóban
a szászok németül, a románok románul dicsé-
rik az istent, — csak legyenek azért jó ma-
gyarok.

Ezt akarja érteni — szerény nézetünk sze-
rint — a belügyminiszter akkor, midőn azt
mondja, hogy „pótadó útján közművelődési
czélok előmozdítása helyesen csakis oly módo-
zattal eszközölhető, mely az általános állami
szempont megóvása mellett az ország bármely
ajku polgárai érdekeinek megfelelő.”

A miniszter ugyanekkor hatályon kívül
helyezi Szathmármegye közönsége határozatá-
nak azon részét, hogy hasonló eljárás követé-
sére hívja fel az összes törvényhatóságokat.

A miniszter bizonyára kikerülni akarja
a nemzetiiségi megyékben netalán mutatkozó
reakciót. Ebből a szempontból helyeseljük el-
járását. Még nagyon is élénken emlékszünk a
kulturregylet felhívása szülte reakcióra. Tör-
vényhatóságok, mint Besztercze-Naszód, Sze-
ben, kikelték a magyar kulturmozgalom ellen
s hogy három legyen a szám, csatlakozott
hozzájok Brassó megye törvényhatósági bizott-
sága is.

Ha csupa oly törvényhatóság volna, mint
Szathmár, felesleges elővigyázat volna ez. De
vannak nemzetiiségi megyék, a melyekben a
nemzetellenes agitátorok tartják sakkban a né-
pet s ezeknél akadályokba ütközünk. Ezek,
akár az, akár nem az, magyarosítást látnak
mindenben s ezzel izgatják a népet, mely ter-
mézetesen nem szokta kutatni a valót.

Ha más szempont, mint ez, vezérelte a
minisztert, akkor nem oszthatjuk nézetét, mert
mi más aggodalmat nem látunk. Ez teljesen
jogosult s hogy ily tapintatosan járt el ebben
is Tisza, azért csak elismerés illeti s nem az
a guny, melylyel a kákán is csomót kereső
nemzetiiségi sajtó azt fogadja.

Belföld.

Tisza jubileuma. Nagy-Küküllő megye folyó
hó 19-én tartott közgyűlése Tisza Kálmán kormány-
elnök jubileumára küldöttséget választott.

A „BRASSÓ” TÁRCZAJA.

Ismerni akarónak.

Ha megérted, e bohó sziv
Mért hevül, miért rajong,
Titkolt órák késő csendjén
Midőn könyre könyet ont;

Fel ha fognád, mit e lélek,
E kigunyolt érez itt,
Szent eszmékért küzdve, törve,
Midőn annyit vérezik;

Mámoritó káprázattal
A mi e kebelben ég,
Azt a lángot, azt a vágyat
Oh, ha te is érzénéd;

Sugártalan éjszakában
Ki előttem fölragyog,
Oh, ha te is látnád azt az
Égi, fényes alakot!

Int, hí, csábit... s közelemben
Szertefoszlik hirtelen,
Irány nélkül, árván hagyva, ...
Együtt sirnál én velem!

Betegen.

Oh, hagyj e kinok közt! Oh, hadd epedek!
Angyalom! Aztán csak légy te velem!
Év kinban a percz, s én im e szemek
Hevét oly hosszú kéjjel viselem!
Kinom ha eláll, röppennek a perczek,
Röppen a kéj, lobban a szerelem.
Oh, hagyj e kinok közt! Oh, hadd epedek!
Angyalom! oh, légy csak te velem!

Tóth Lajos.

A könyvpia cz.

Beköszöntött a tél. A szép őszi sétáit a
kanda'lo vigan pattogó tüze váltja fel, a melynek me-
lege maga köré gyűjti a családokat. Mindenki a meleg
szobába huzódik, hogy ott töltsen már most a hosszú
téli estéket. — Ez az időnye a könyveknek is. A nyá-
ron pihenőt tartott könyvpia cz most élénkül; egyik
szerző versenyre kel a másik ellen.

Az első fecske legrégibb s legelső kiadónk Ráth
Mór volt.

Arany János halhatatlan legnagyobb költőnk
összes műveinek első teljes kiadása be van fejezve.
Egyszerre hét füzet jelent meg (28—34.), a melyek
befejezői ezen gyönyörűen kiállított, olcsó nagy mun-
kának, melynek kiállításával Ráth Mór irodalmunkat
s a maga érdemeit gazdagította. Magyarországon a nagy köl-

tőről irni ma már csak merészség volna. Ismernie kell
őt minden magyarnak, de birnia is kellene őt. Azon
pazar kiállítás mellett, melyben ez megjelent, csekély
ár az, a mibe kerül. (Egy-egy füzet ára 60 kr.)

„Kazinczy Ferencz utazásai“, báró Eötvös Jó-
zsef Kazinczy Ferencz fölött tartott Emlékbeszédével.
(Ára 80 kr.) Ez sem új munka. A művelt magyar kö-
zönségnek ismernie kell már Kazinczy megkapó szép-
ségű utirajzeit. Régen hiányzik ez már a könyvpia cz-
ról, Ráth érdeme, hogy újabb, bővített kiadást rende-
zett belőle. Bevezetésképp ott van a nagy Eötvösnek
Kazinczy fölött tartott remek emlékbeszéde, a mely
még inkább emeli a kötet értékét. Reánk erdélyiekre
e mű felette érdekes, nagyobb felét az „Erdélyi levelek“
foglalják el, a melyeket épen az erdélyrészi nagy ma-
gyar közönség nem ismer kellő mértékben. Vajjon
téli olvasmányul lehetne-e valamit melegebben aján-
lanunk? ...

Vajjon, ha e mellé vesszük dr. Bozóky Ala-
jos „Római Világ“ című két kötetes és épen most
befejezett, gyönyörű illusztrációkkal ellátott művét,
kell-e jobb ismeretterjesztő műről gondoskodni? Bizo-
nyára nem. A „Római világ“ című mű (ára 5 frt
60 kr) egyike a legélvezetesebb munkáknak, melyek
az ó-korról, a klasszikus népekről megjelentek. Tiszta
képét nyújtja Róma városa, udvara, három rende,
ezek farsang éreztetése, föl a római utazások, nyil-

A delegációk berekesztése. A magyar delegáció 17-iki utolsó ülésén a jegyzőkönyv hitelesítése után Kállay közös pénzügyminiszter átnyújtván az ő felsége által jóváhagyott határozatokat, ő felsége köszönetét jelenti be a delegáció áldozatkészségeért, valamint a közös kormány tagjainak köszönetét nyilvánítja a delegáció előzékenységeért. Erre a jóváhagyott határozatok kihirdetettvén, az elnök, Haynald Lajos bibornok-érsek zárbeszédét tartotta; visszapillantást vetve a delegáció működésére. Szilávy József Haynald elnöknek fejezte ki a bizottság köszönetét. Erre a zárülés jegyzőkönyve hitelesítettén, a delegáció ülésszaka véget ért.

A keleti háború.

Szófia, nov. 18. A városra alig lehet ráismerni; élénk öröm, büszke lelkesedés és diadal mámorában uszik; az utcákon lelkesült tömegek vonultak végig harsányan kiáltozva: „Éljen I. Sándor! Le a szerbekkel! Ki a szerbekkel! A határa! Életünket és vérünket az egyesült Bulgáriáért!” Mindezt a ma érkezett hivatalos bulletinek okozták, melyek óriási plakátokra nyomva hirdetik a bolgár csapatok hősiességeit a küzdelem után kivívott győzelmeit.

A szerbek egész Trn-ig verettek vissza és Slivniczánál is érzékeny vereséget szenvedtek. Sándor fejedelem személyesen vezényelte a leghevesebb tüzelés közt csapatait, mi azokra rendkívül lelkesítőleg hatott.

Nikiforov hadügyminiszter sürgönye szerint a bolgárok hat kilométernyire nyomultak be szerb területre és sok foglyot ejtettek.

Pirot, nov. 18. A szerb csapatok Breznikbe bevonultak. A bolgárok 8 ágyut a megfelelő löszerekkel visszahagytak. A viddini bolgár hadsereg teljesen megsemmisültnek és szétszórtnak tekinthető.

London, nov. 18. A „Standard” hire szerint Törökország tiltakozni fog ugyan a szerb invázió ellen, de katonai erővel tényleg nem fog beavatkozni.

Kalafit, nov. 18. A bolgár csapatok szétveretésének hírének megerősítik az ide menekvő vidéki lakosok; Lesjanin tbrnok csapatai már csak öt negyed órányi távolban vannak Viddintől s Lompálánka felé is küldtek egy oldal-hadoszlopot. Viddinbe már 500 sebesültet szállítottak bolgár részről.

Schweiger osztrák-magyar konzul erélyes intervenciójának sikerült engedélyt eszközölni arra, hogy minden osztrák vagy magyar alattvaló elhagyhassa Viddint, melynek ostrom alá fogása legközelebb várható.

Szófia, nov. 19. A Slivnicza mellett tegnap lefolyt véres ütközet részletei mindeddig ismeretlenek. Hirnök csupán egy érkezett s az csak annyi felvilágosítást tud adni, hogy esti 8 óráig a bolgárok vitélül tartották magokat s maga Sándor fejedelem a legnagyobb golyózáporban buzdította csapatait újabb lelkesült rohamra a minden ponton előtörő kitünően vezényelt szerb csapatok ellen. Szerbek tulnyomó erővel támadtak. Ebből azt következtetik a városban, hogy a bolgárok a csatát valószínűség szerint elvesztették. —

Sándor fejedelemről azt hitték, hogy halálát keresi. Fedezet nélkül rohant a szembejövő szerbekre. A szerbek szándékosan kimélték a kétségbeesett fejedelemet, a ki megsebesült.

Ha az ütközet a szerbek részére dőlt el, vasárnap bizonyosan bevonulnak Szófiába. Eddig 6000 bolgárt ejtettek hadifogságba.

Horvátovicot a pétervári szerb nagykövetet a Cár sajátkezü levelével holnapra várják Milán királyhoz.

Szófia, nov. 21. A szerbekről tegnap délután óta rossz hírek érkeznek. Szlivniczánál a két ellenséges tábor között a küzdelem folyton nagy elkeseredéssel foly. A szerb csapatokban megcsappant a lelkesedés, s megtörténik, hogy egy-egy század megtagadja az engedelmséget. Widdin felé erős török hadsereg közeledik.

Widdin még mindig a bolgároké. A bolgár fejedelem segélyt kért a portától s arra azt a választ nyerte, hogy abban az esetben, ha aláveti magát fenhatóságának, segíteni fogja a szerbek ellen. A fejedelem azt felelte a szultánnak, hogy elfogadja feltételeit s aláveti magát a kikötéseknek.

Román lapszemle.

A „Tribuna” közölvén Kossuth Lajos nagy házában 1849-ben Drágos képviselőhöz intézett levelét, miután tudva van, hogy Drágost még abban az évben vérei meggyilkolták, a „Tribuna” így okoskodik.

„Ép eszű ember nem merheti a románoknak a magyarokhoz való közeledést ajánlani. Nem pusztulna el mint Drágos, mert ma más időkben élünk, mint az akkoriak; azonban bárki merészlené ezt ajánlani, elszigeteli magát, politikailag meg van halva. Ez az, a mit magyar polgártársainknak mindenek előtt meg kell érteniük.” Hát megértjük, mert látjuk, hogy éppen a román lapok végezik naponta ezt a tisztességes munkát, hogy renegátnak, halottnak hirdetik mind azt a románt, a ki másként mer tenni, gondolkodni, a mint azt Szebenből, Brassóból, Temesvárról a román lapok diktálják. A ki az erdélyrészi közművelődési egyletre egy forintot ad, a ki a közöki minisztertől államsegélyt fogad el, a ki állami iskolánál tanító lesz, vagy annak gondnokságában állomást elfogad: ezek mind renegátok, véráruók; de ki hirdeti mind ezt? A román lapok. Ki terelte ide a román közvéleményt? A román lapok. Próbálják meg elismerni, hogy az ilyen románokról, s azonnal más világ lesz a románok között. De mikor az egyik román lapnak legfőbb törekvése oda irányul, hogy a másikat a tulszásokban tullicizálja, s ez így történik mindennap, akkor nagyon könnyű kitalálni, hogy a román lapok mostani magatartása hallgatásra kényszeríti mind azokat, kik szívből fájlatják a mostani tinta-háborút.

A magyarok rendelkeznek a hatalommal, mint nem rendelkeztek soha (??) s minthogy meglehet, hogy nem sokáig rendelkeznek: ha akarják, most nyerhetik meg a románok bizalmát és legyenek meggyőződve, hogy a mivelt román osztályban a leghatalmasabb támaszt találndanak, ha ezt teljes őszinteséggel akarják. Azonban ne követeljük azt, hogy teljesen független egyének feláldozzák magukat, elszigetelvé magukat a néptől, mint elszigetelték néhányan politikus embereink, kiket a körülmények kényszerítenek, hogy a magyarokkal szemben oly barátságot színeljenek, mely nem lehet őszinte, mert igen drágán van megfizetve. A magyar kormány és magyar társadalom dolga, hogy nekünk a közeledést lehetővé tegyék. S ez a fáradság nem fogna hiába való lenni. Magyar polgártársaink vegyék jól figyelembe helyzetüket, vessenek számot azokkal, a mik történnek, s meg fognak győződni, hogy mi nem azok vagyunk, a kik voltunk 1849-ben, sem azok, a kik 1866-ban, sőt még azok sem, a kik ezelőtt egy évvel valánk s meg fognak győződni, hogy barátságunk megéri azt az árat, a melylyel azt meg lehet szerezni.

Nem a mi hivatásunk az ár felett alkuba bocsátkozni, mi egyszerűen közöljük a „Tribuna” óhaját s természetesen óhajtuk mi is, hogy a magyar lapok vegyék ezt figyelembe. Azonban midőn ezt megelőző-

leg a „Tribuna” ezt írja. „A románok soha sem érezheték magukat a magyar állam polgárainak, sem a magyar király alattvalóinak; a kormány dolga volt előidézní ezt az érzelmet 1867 óta a román népben. A helyett, hogy lefoglalták volna őket a kormányok a magyar állam számára, elidegenítették őket s Tisza többé épen nem az az ember, a ki megnyerje őket.” Midőn a „Tribuna” ezeket mondja, azt a feladatot tűzi a magyar nemzet elibe, hogy a tribunisták barátságát Tisza és a szabadelvű kormány feláldozásával szerezheti meg.

Már erre a kondiczióra csak azt bátorkodunk mi is felelni, hogy prea scumpu azaz igen drága! Nagyön családik a „Tribuna”, ha azt hiszi, hogy oly erős és hazafias párt, milyen az országos szabadelvű párt, feláldozza a kormányt és tíz éves elnökét azért, hogy a tribunistákat megnyerje.

Mit nyerne ilyen áron a szabadelvű párt önökkel, mikor még ott vannak a luminatorulisták, gazetisták, kikkel mind külön, külön kellene a kondicziók felett megegyezni? Na, de ezt nem bizta senki reánk:

Mi csak azt jelezzük, hogy a tribunisták készek az alkura, de a márfát igen drágán tartják. Azt monddta volt ezelőtt 25 évvel egy boér e sorok írójának. „Büszkék lehettek, mert volt egy Széchenyitek.” Igaza volt. Mi azonban arra is büszkék vagyunk, hogy van erős szabadelvű pártunk és van egy 10 éves kormányelnökünk. Maga a „Tribuna” azt mondja, hogy Tisza miniszterelnök a magyar nemzeti politikát képviseli. Na ha úgy van, hogyan kívánhatja, hogy őt feláldozza a korona és hatalmas pártja s összetett kézzel nézze a polyglottizmus alias: a bábeltorony építését Árpád örökében? Ha valaki, egy Tisza meghallgatja az okos beszédet, nem csak éber kertész ő, ki lesi a vakandokokat, de a legmérsékeltőbb politikus is. Tudják ezt nagyon jól a horvátok s még a románok is. Így aztán szépen kifogyánk a nekünk engedett térből, hogy ezuttal a Gazetáról is megemlékezzünk. Tudjuk, hogy rossz neven veszi, de ezt a mulasztásunkat legközelebb helyreüjtjük.

Czenkalji.

Kulturegylet.

Kivonat az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egylet munkaprogramjának vázlatából.

(Folytatás.)

Itt első sorban az egyházak segélyezésére kell figyelmünket fordítani; az egyház a nemzet legnagyobb részének első és legfőbb, mondhatni egyetlen művelődési intézménye, mely századok folyamán anynyira szívéhez nőtt, lényének oly természetes kiegészítő részévé vált, a minő az iskola magára, az egyháztól külön, századok múlva is alig lesz.

Az egyházak támogatására nézve alapelvül kimondandónak tartjuk, hogy egyletünk azon egy feltételen kívül, hogy segélye magyar nyelvű lelkészek és tanításra fordítandó, semmi más beavatkozást nem igényel magának az általa segélyezett egyházak és iskolák ügyeibe, fenntartván magának mindig a döntést arra nézve, mely egyházakat vagy iskolákat tart segélyezendőnek, mindazáltal arra törekedve, hogy a segély lehetőleg az egyházi főhatóságok, mint rend szerint legilletékesebb s legjobban informált testületek előre kikérendő véleménye alapján s annak tudta s beleegyezésével történjen.

E végből kérdés intézendő a róm. kath., ev. ref. és unit. egyházi főhatóságokhoz, mely egyházaikat és iskoláikat tartják első sorban segélyezendőnek, a mire az egylet esetleg a saját tervébe inkább beleillőket is vesz fel s arról a főhatóságokat értesíti s vele meg egyezésre jutni törekszik, mi a nevezett hatóságok hazafias szellemét tekintve, akadályokba ütközni bizonyára nem fog, de az egyházi főhatóságok beleegye-

vános játékok s az oly híres római fényűzésről. — Irálya oly vonzó, akár csak bármely érdekfeszítő regényé s képei (szám szerint 41 drb) gyönyörűek.

Még egy szép művet adott ki Ráth Mór. Ez azonban még nincs befejezve. Csak hat füzet jelent meg eddig, (egy-egy füzet ára 60 kr.) Egy orosz mű ez, „Háború és béke”, történelmi korrajz, írta gróf Tolsztoj Leo. Nem mondok erről birálatot, álljon itt a „Revue des deux mondes” birálatának terünkhez mért kivonata. Ez talán csak mérvadó. „Elofvastam Tolsztoj legnagyobb regényét a „Háború és béke”. Minél előbbre haladtam az olvasásban, annál inkább változott át kíváncsiságom csodálattá, csodálatom igaz bámulatá a szigorú bíró iránt, ki törvénytseke elé idézi az élet minden jelenségeit s feltárja szemünk előtt az emberi lélek minden titkait. Ugy érzem magamat, mintha egy feneketlen, csendes folyású folyó árjai vinnének. Az idegen, a ki nem olvasta Tolsztojt, hiába hizelegne magának, hogy ismeri a mai Oroszországot; s az, ki ezen ország történetét akarná megírni, átkutathat minden levéltárat s csak holt munkát fog létrehozni, ha elmulasztja számbavenni és felhasználni a nemzeti élet ezen kimeríthetetlen forrását. A drámát úgy kell megalkotni, mint Shakspeare megalotta, a regényt úgy, mint Tolsztoj, hogy valóban nagyszerű, felséges képét nyújtsa az élet folyásának. A Háború és béke megadja ezt. Az ítélet javára dől.

el, — a siker meg is erősítette az ítéletet. Midőn feltárultak előttem ezek a csatamezők, ez az udvar, ezek a szalonok, melyek az udvart majmolják s egy félszázad óta nem igen változtak, midőn megismerém mind ezeket az embereket; így kiálték fel minden lapnál: Igen, ilyen! — Igen, ez az! Mily igaz! Mily remek! A mily magasra emelkedünk, oly mértékben mosódnak el a faji és nemzeti különbségek; jelen regény írója nem csak orosz típusokat teremtett, hanem általános, örök emberi típusokat is. Saint Simon óta senki sem szedte szét oly érdekesen az udvar gépezetét...“

Mint az írók s költők között: úgy a kiadók között is vannak termékenyek s kevésbé termékenyek.

Méhner Vilmos kétségtelenül egyike a legtermékenyebbeknek, a kinek nagyon sok köszönettel s elismeréssel tartozik a magyar irodalom s közönség.

Alig fejezte be Petőfi illusztrált kiadását, már is egyéb más művek mellett *Vörösmarty összes munkái*nak első teljes kiadásával gazdagította irodalmunkat. A legnagyobb magyar eposzköltő összes műveit adja ki nyolcz kötetben, melyek közül hat kötet már teljesen megjelent s a hetedik most kezdődött el. (43—46.) Ez újabb négy füzet a nagy költő nyelv- s irodalmi dolgozatait s a dramaturgiai lapokat tartalmazza. Fényes és pazar kiállításban Vörösmarty *Vetekedik Arany*

nyal s ha előbbit dicsértük, ennél csakugyan azt mondhatjuk. Bizton hisszük, hogy ezen nagy áldozatok árán létesített füzetes vállalat (egy füzet 35 kr) nem fog kudarcot vallani.

Vörösmarty kiadása még be sines fejezve s Méhner már is újabb vállalatba fogott. Nehéz volna elbírálni, a kettő között melyik fontosabb; amaz-e, vagy *Tompá Mihály összes költeményeinek* kiadása. Azon Tompá-é, ki a magyar nemzetnek oly méltón szeretett és kedvelt dalnoka volt. Ezen újabb vállalatból mely pazar kiállítására nézve méltóan állítható Vörösmarty kiadása mellé — újabban négy füzet jelent meg, (15—18.) a melyek egyrészt balladák, másrészt a gyönyörű regéket tartalmazzák. A mű négy kötetre fog terjedni s nemcsak szépségénél, de olcsóságánál fogva is (egy-egy füzet csak 35 kr) bizonyára a legszelebb körben fog elterjedni s ez által is ösztönözni a derék kiadót, hogy az ötvenes évek költőit egymás után frissítse fel. Méhner különben legközelebb már egy felette kedvelt fiatalabb költőnek, az általánosan ünnepeelt *Jakab Ödön összes költeményeit* is ki fogja adni. Erre annak idején visszatérünk.

S most szenteljünk egy percet a szépirodalmi lapoknak is. Első helyen itt egy még fiatal, de annál életképesebb s már is nagyon elterjedt hetilap, a *Gondviső*, melynek főszerkesztője egyik legjele-

zésének kinyerése föltétlenül szükséges, az egyes egyházak azoknak csak alárendelt tagjai, részei lévén.

Az egyházak segélyezése állhat a lelkész javadalmazásának javításából, vagy úgy, hogy az bizonyos évi segélyben részesítetik, vagy úgy, hogy neki a fiókegyház gyakoribb meglátogatása fejében bizonyos általános nyújtatik, szegényebb hívek részére kiszakítandó stolaris alaphoz oly helyeken, a hol épen a stolarifetés miatt lehet az eloláhosodástól tartani, segéd lelkész tartásából, a hol azok ellátása az anyaegyház részéről lehetetlen, fiókegyházak anyaegyházzá emelésének előmozdításából, az egyházi épületek, szerelvények hiányainak pótlásából.

Az egyházi iskolák segélyezése állhat az iskolapénznek a szegény tanulók részére való megfizetéséből, azok ételmezési, gyógyítási és tanszer szükségleteire való segítségből, az iskola szerelvényeinek, a tanító javadalmazásának pótlásából, segéd tanító tartásából, az iskola épület jó karba helyezéséből, a tanítványok s a tanítók részére adandó jutalmazásokból.

Azt hiszszük, a tanítók jutalmazását a nem magyar nyelvű iskolákban is fel kell vennünk munkatervünkbe oly esetekre, midőn az ily iskolákban különös eredmény éretik el a magyar nyelv tanításában s a midőn ily jutalmaink nem idéznek elő az iskola fentartásánál visszatetszést.

Az iskolák tekintetében működésünk eleve a meglevő felekezeti iskolák segélyezésére fog főleg irányulni s csak később foghatunk önálló saját iskolák felállításához, már annál fogva is, mert ilyenek költségei a tanító fizetését, az iskolahelyiség bérét véve, évi 500 forintba minden esetre rugnak. Saját iskoláinkat oly helyeken kell állítanunk, a hol sem felekezet, sem állam magyar nyelvű iskolát létrehozni nem tud, s a melynek vidékén több községben elszórva élnek magyarok.

Azon helyek, a hol bizonyos község-csoportban közel egymáshoz itt 20, ott 30, ott 10, ott 70 magyar lélek él, különösen érdemlik figyelmünket, ezek elvesztésétől leginkább lehetvén tartani. Ezen szórványos, de mégis bizonyos fokig élő magyar szigeteken esetleg külön iskolával, a mellé állítandó tápintézzel, vagy az ételmezés valamely formájával, vagy a vándortanítói intézménnyel kell segíteni. A vándortanítói intézményt az elemi oktatásban csak mint eszmét kívánja a bizottság megpendíteni, s annál a papság közreműködésére számít.

Egyletünknek úgy saját iskoláiban, mint az általa segélyezettben az iskolapénz elengedését, saját iskoláiban a tanítás ingyenességét, tanszerek, ételmi szerek, ruhaneműek osztogatását stb. lehetőleg fel kell karolnia, mi végből rongyos egyletek keletkezésére, a más községbeli gyermekek ételmezését lehetségesítő társulatokra is be kell folynia, sőt a betegségek, halálozások fajunk iskolálgatóinak számára nagyon is befolyván, célunkul ki kell tűznünk a gyógyszerek osztását is az iskolakötelesek részére s e végből a gyógyszerárakkal a legkedvezőbb árak iránt az egyezsége lépést.

Az óvodákat különösen nyári időre berendezendők tartja a bizottság, mintegy tulnyomó számban nem városi helyeken lesz rájuk leginkább szükség.

(Folytatása következik.)

sebb írónk, Tolnay Lajos. E lap ma gyupontja legjelesebb íróinknak s ára mind a mellett igen csekély, (negyedévre 1 frt. 50 kr.) Előttünk fekvő legújabb megjelent 5—8 számaiban mindenek előtt Tolnai Lajosnak két rajzára hívjuk fel a t. olvasóközönség figyelmét. „Viktoria kisasszony methodusa” Molière-i gunyval festi és teszi nevetségessé egy fővárosi delnő elődsi furfangjait. A „Jobb úgy” pedig erős jellemzés mellett oly rendkívül megható kis rajz, minő talán ez első rangú írónk tollából sem került még ki. Találunk itt gyönyörű közleményeket Abonyi Lajos, Beniczky Bajza Lenke, Vértessi Arnold, beszélyeket s rajzokat Mikszáth, Gabányi, Balázs S. Madarassy, Kistelki, Thewrewk István s Szini Pétertől s végül csinos költeményeket Endrődi, Majthényi Flóra s Inczey Lászlótól. Ajánljuk a kitűnő vállalatot mindenkinek, ki az újabb irodalmat gyönyörködtető és mulattató elbeszélésekből ismerni kívánja. A kiadó mindenkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatónyomással, ki e végezt levelező lapon hozzá fordul. Az előfizetési pénzek a „Gondúzó” kiadóhivatalába küldendők Budapest, dob-utca 14. szám.

Érdekes válóper. Egy bécsi nő nemrég válópert indított férje ellen azért, mert ez 15.000 frtnyi hozományát a börtén eljátszotta s ez által öt inségre jutata. — A legfelső fórum a nőt elutasította, mert a börténjáték meg van engedve s így nem elég ok a válasra.

Tan ü g y.

Jelentés a háromszékmegyei tanítóegyesületnek a tanítói oklevél stb. tárgyában a brassói hiv. tanítóegyesülethez intézett fölhívására vonatkozólag.

(A brassómegei hiv. tanító egyesület folyó évi nov. hó 5-én tartott közgyűlésén fölolvasta Spaller József r. k. főlemlé tanító.)

Mélyen tisztelt közgyűlés! A háromszékmegyei tanító-egyesületnek mult 1884/5. tanévben 32. sz. a. egyesületünkhez a tanítói oklevél értéke stb. tárgyában intézett fölhívására vonatkozólag — a választmány által történt megbízatásom folytán — van szerencsém indokolt jelentésemet a következőkben megtenni. —

Nevezett fölhívás egy a nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz memorandum alakjában intézendő kérés támogatására hívja föl egyesületünket.

A kérés pontjai:

a) a tanítói oklevél legalább is az érettségi bizonyítvánnyal tételesség egyenértékűvé;

b) a fizetés minimuma faluhelyen 400 frt., kis városban 500 frt., lakás és 10% ötödik évi pótlékban állapíttassék meg;

c) a községi iskolák mindenütt, a felekezetiéket ott, a hol a célnak meg nem felelnek, államivá változtatásának, önként értetődően, hogy az iskolafentartó hatóság törvényileg kényszeríttessék arra, hogy a jelenleg iskolai célra fordított összeget az adóhivatalhoz fizesse be;

d) a tanítónak is, mint minden más pályán működő tisztviselőnek, az előléptetésre bizonyos fokozat állapíttassék meg;

e) a nyugalmidj méltányosabb alapokra fektetessék, azaz mondassék ki törvényben, hogy 30 évi szolgálat után a tanító addig élvezett rendes fizetését, nyugalmidjúl kapja.

Mélyen tisztelt közgyűlés! Én a kérés első pontjában kifejezett óhaj teljesítését két szempontból tartom igen kívánatosnak, a) a népnevelésügy felvirágzása, b) magoknak a tanítóknak jól fölfogott érdeke szempontjából.

Tudjuk ugyanis azt, hogy a társadalmi életben, valamely hatás fontossága — legalább is az intelligensebbek részéről, — mindig ama képzettségi, műveltségi fok szerint mérlegeltetik, melyre az annak szolgálatában álló egyénnek, hogy postját megállhassa, el kell jutnia. Ha már most a tanítói diploma, mely jelenleg egy fiatal embernek 7—8 évi nehéz, fáradságos szellemi munka után adatik ki, még az érettségi bizonyítvánnyal sem tétetik egyenértékűvé: várható-e akkor, hogy a magyar társadalom a népnevelés ügynek óhajtott fontosságot tulajdonítson?... Várható-e, hogy az ügy napszámait, kik még szellemi tekintetben is a társadalom páriául tekintetnek, óhajtott tiszteletben, becsülésben részesítse!...

Másfelül a tanítói diplomának legalább is az érettségi bizonyítvánnyal leendő egyenértékűvé tétele sebb napokat hozhatna a népnevelés ügyre még azért is, mert — más működési terek nyitása által — lehetővé tenné azt, hogy a magyar népnevelés megszabaduljon mindazon elemektől, kik hol hajlam hiányában, hol pedig a tanítói hivatás kicsinylése, igen sok esetben pedig az azzal járó szerény anyagi javadalmazás szülte elégedetlenség következtében, bérenczei, de nem hivatott munkásai a népnevelés szent ügyének. Az ilyenektől, meglehet, hogy más téren működve, a társadalomnak különben igen hasznavehető tagjai válhatnának.

Az első pontban kifejezett óhaj teljesítését kéri végül az állomás nélküli tanítók jelentékeny száma is. Hány fiatal tanító züllött el testileg és lelkileg, mert tanítói állomást nem kaphatott s mert diplomája előtt más működési tér zárva maradt! Az ilyeneknek a bukás örvényétől való megmentését a jelen kornak utonutfélen kürtölt humanitásától nagyon is el lehetne várni.

(Vége következik.)

A közönség köréből.)*

Nyilvános köszönet.

A brassói róm. kath. jótékonyági egylet kedves kötelességének tartja, a magyar „dalegyletnek,” valamint mindazon uraknak és hölgyeknek, kik a folyó hó 14-én a „Nr. 1.” vendéglőben az árvák és szegény gyermekek felruházására rendezett zeneestélyen közreműködtek. különösen pedig Jaschik Gyula karnagy urnak, ki az érdekes műsor összeállítása és keresztültvitelére különös gondot fordított és fáradságot nem ismert, valamint a cs. kir. 2-ik gyalogezred tekintetes parancsnokságának a katonazene szíves megengedéseért a leghálásabb köszönetét nyilvánítani.

Az egylet elnöksége.

*) Ezen rovat alatt megjelent közleményekért nem vállal felelősséget a szerk.

Helyi és vidéki hírek.

Nagy-Küküllő megye törvényhatósági bizottsága f. hó 19-én rendkívüli közgyűlést tartott, melynek referáját tér szűke miatt jövő számunkra kellett hagynunk.

A kőhalmi m. kir. állami népiskola tanulóinak segélyezésére f. évi nov. 14-ikén rendezett fillérestély nemcsak hogy jól sikerült, hanem első oly mulatság volt, a melyen e kis város száz és román lakosai a magyarokkal együtt minden nemzetiségi feltékenykedés nélkül a legjobb hangulatban együtt mulattak. — A fillérestély összes bevétele 42 frt. 71 kr., a kiadások levonása után tiszta jövedelem maradt 35 frt. 71 kr.

A szegedi vadász ajándéka a trónörökösnek.

Lakatos Károly, kitűnő lövő híreben álló fiatal ember a napokban egy hatalmas királysast lőtt a Kárátz-féle erdősgében. A szerencsés ember a madarat elküldte a trónörökösnek, a ki azt elfogadta.

Jókai Tiszáról a Timesben Jókai Mórhoz azon kéréssel fordult a „Times” szerkesztősége, hogy Tisza miniszter elnök jubileuma alkalmából írta hosszabb cikket a city-lap számára a magyar miniszterelnökről.

Vasuti baleset. 17-én este 6 1/2 órakor Vámosperesen a Mihályfalváról Debreczenbe irányított tehervonat második része a pályaudvaron álló vonat első részébe ütközött. Embersérülés nem történt. Egy-köcsi kisiklott, több köcsi kisebb nagyobb mérvben megrongáltatott. A 8 óra után érkező személyvonatok két órai késéssel továbbítottak.

Tévedés miatt felakasztotta magát. Nagy-Geresden egy Német József nevű ember, egy darab földet vásárolván, midőn utóbb megtudta, hogy azon birtokra, melyből ő egy részt megvett, adósság van betáblázva, azt hitte, hogy az adósság az ő birtokát is terheli. E felett való bánatban felakasztotta magát.

Sikkasztás a szerb állam vasutnál. Zürichben Nelicso, a szerb államvasutak pénztárosa, költségei által feltűnést okozott. Kihallgattatott és bevallotta, hogy 32 ezer frankot elsikkasztott. Egyszersmind bevallotta, hogy czinkostársa Straga, a belgrádi ellenőrzési hivatal főnöke, a kit Derecco, Zürichben megjelent felügyelő megérkezésére Belgrádban elfogtak.

Telefon összeköttetés Kairó és Alexandria között. Az egyiptomi telefontársaság a kormányval tárgyalásokat folytat az ország két fővárosa közötti távbeszélő szolgálat berendezése iránt. A távolság Kairó és Alexandria közt 211 kilométer. —

Zalabéren egy kút ásása közben régi falakra akadtak, a föld színétől körülbelül 3 méter mélységben. A fundamentum alatt egerfa-czölöpöket találtak. A falak keresztvasakkal vannak megerősítve. A kutások már is néhány ezer téglát szedtek ki, melyek sokkal nagyobbak, mint a mostani téglák.

Nagy áldás! Krakk Szusza egri cseléd a mult héten három élő gyermeket szült. A leány párjával jött a világra, a fiu pedig egymagába. Ép, eleven gyermek mind a három s a lehető legjobb egészségnek örvendenek.

Ingatlanok birói árverezése f. hó 28-áig. Brassóban, a kir. telekkönyvi hivatalban, f. hó 27-én d. e. 9 órakor, Gál Juon és Katalin-nak Bolgár-székben 1287 hsz. a. felvett házasság telkük, 187 frt. kikiáltási ár mellett; f. hó 28-án d. e. 9 órakor, a Resnovean Mária hagyatékához tartozó Bolgár-székben 339 b. hsz. a. háza 85 frt. kikiáltási ár mellett; ezen árveréseket Maager Károly kir. közjegyző fogantatosítja. — Szentpéteren, a községi irodában, f. hó 27-én d. e. 9 órakor Brendörfer Jánosnak a szentpéter határon levő ingatlanai 76 frt. kikiáltási ár mellett; birói kiküldött Borsos Zsigmond b. vjhjtó. F. hó 28-án d. e. 9 órakor Thiess Péter és Juliának a szentpéter határon levő ingatlanai 79 frt. kikiáltási ár mellett; birói kiküldött Langer Ede b. vjhjtó.

Piaczi á r a k

Brassóban, 1885. november 20-án

H e t e t r i e	Buza	legszebb	6.20
		közepes	5.80
		vegyes	5.50
	Rozs	legszebb	3.80
		közepes	3.60
	Árpa	legszebb	2.60
		közepes	2.40
	Zab	legszebb	1.80
		közepes	1.60
	Törökbuza		3.00
k l o g r.	Kása		3.—
	Borsó		5.50
	Lencse		5.80
	Fuszulyka		3.40
	Lenmag		9.20
	Burgonya		.80
	Marhahus		—40
	Disznóhus		—44
	Juhhus		—28
	Faggyu (friss)		—30

Brassai piaci árfolyam.

Brassó, 1885. november hó 21-én.

Román papirpénz a 20 frankos	8.30 vétel	8.34 eladás
ezüstpénz a 20	8.25	8.30
Napoleon'or (aranypénz)	9.96	10.—
Török lira	11.30	11.40
Orosz imperial	10.17	10.25
Arany	5.91	5.96
Orosz papirrubel	122.—	123.—

Felelős szerkesztő: Szterényi József.

Kiadóhivatal: Alexi könyvnyomdája.

H I R D E T M É N Y E K.

Szám 9394./1885.

Brassó megye alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

Brassó megyében egy közigazgatási gyakornoki állomásra évi 300 forint fizetés és 60 frt lakpénz mellett ezennel pályázat iratlik ki, s felhivatnak pályázni óhajtok az 1883. évi I. törv.-cikk által megkivánt minősítésről szóló bizonyítvánnyal felszerelt folyamódásukat hozzám jövő december hó 20-áig beadni.

Kelt Brassóban, 1885. évi november hó 13-án.

Alispán helyett: **Tompa Sándor,**
főjegyző.

(269) 2—2

H i r d e t é s.

Brassó város képvisellete részére az 1886-ik évre vonatkozó legtöbb adót fizetők névsorának végleges megállapítása céljából az 1871. évi XVIII. törvénycikk 35. §-a alapján a legtöbb adót fizetőket összeíró bizottság november hó 26-án, csütörtökön délután 3 órakor a városház tanácstermében nyilvános ülést tart.

Az érdekeltek erre figyelmeztetnek.

Lengeru Jucn,
a bizottság elnöke.

(275) 1.—1

A vasuti indóháznál levő

gőzfürész

az ott levő emeletes magtárral és egy lakházzal, mely áll 3 szoba, konyha, kamara, és egy 40 hordóra való pinczéből, — bérbe kiadandó.

Értekezhetni **Vasady József** tulajdonossal,
Buzasor 559. h. sz. alatt.

(274) 1 2

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank váltóüzlete BUDAPESTEN

(alapított 1842-ben, részvénytőke 5.000.000 forint)

az 1883-iki XXXI. törvénycikk értelmében

részleteket minden a budapesti hivatalos árfolyam lapban jegyzett sorsjegyekre, tetszés szerinti részletfizetésekre kibocsát.

Képviselve

ORÉNDI FRIGYÉS bank- és váltóüzlete által

(205) 21 --

Brassón, Színház-utca 94. sz.

NAGY VÁLASZTÉK NŐI RUHA KELMEKÉBEN. UJDONSÁG. LODEN

Kovácsnai és Keresztési

BRASSÓ

—női divat- és öltöny-raktára—

Ajánlják dusan ellátott bel- és külföldi divat-fehérmű és rövidáru-raktárakat.

Megrendeléseket elfogadnak menyasszony-, sétaöltönyök (toilet) és felsők készítésére.

Pontos kiszolgálat és jutányos árak mellett.

(245) b—

LEGUJABB DISZEK CHEN. MARABU, PLÜSCH ÉS TOLLAKBAN

Az ötven év óta

„a jó pástörhöz“

ezelőtt STROHSCHNEIDER VINCE,

BÉCS,

I. Rothenthurmstrasse 14.

eladja teljes raktárát

valódi brünni

GYAPJU-POSZTÓKBAN

egész áruháza való végeket

teljesen elég

egy egész öltönyre

és pedig kabát, nadrág és mellényre,

minden színben s elpusztíthatatlan minőségben az

alábbi két legolcsóbban szabott árban, úgy mint:

I. minőség egy egész öltönyre 3 frt 50 kr,

I. minőség „ „ 4 „ 50 „

Ezen végekből mintak nem küldhetők szét, ellenben

kötelezem magamat itt a nyilvánosság előtt a nem tet-

sző árukat feltétlen visszavenni.

A fenti posztók elküldése csomagolási díj felszámí-

tása nélkül történik, vagy az összeg előzetes beküldése

mellett.

(268) 1 4

1879-beli bor

(272) 2 3

legjobb minőségű, palaczkokba lehuzható

összesen 180 hektóliter

jelenleg jutányos árban eladó

Höltővényben

Jakobovits Mátyás italmérési jog haszonbérleténél.

VERSENY

a lópokrócczal való szédelgés ellen!

Az ezelőtt özv. Lichtenauer és fiai cég alatti,

87 év óta fennálló

(267) 1 4

esász. kir.

orsz. szab.

takaró- és lópokróc-gyár

bécsi rakhelye által

190 cmtr. hosszú, 130 cmtr. széles, elpusztíthatlan minőségű

lópokrócokat

sötét alapszínben s élénk színtű kerettel

darabonként **1 frt 60 kr.-ért**

beleszámítva a csomagolást is.

Csak a nagy tömegben való gyártás és óriási kelendőség által vagyunk azon helyzetben, hogy ezen lópokrócokat ily rendkívüli nagyságban, kitűnő minőségben s ily hallatlan olcsó áron adhatjuk.

A küldeményezés utánvétellel történik. Meg nem felelő minden kifogás nélkül visszafogadtatik.

A cég pontosan megfigyelendő.

Pferdedecken Fabriks Haupt-Niederlage, Wien, I. Rothenthurmstrasse Nr. 14.

Am 1. und 15. eines jeden Monats beginnt ein neues Abonnement auf das oppositionelle

„Budapester Tagblatt“

dessen Prämumeration hiemit der deutschlesenden Bevölkerung empfohlen wird. Wie bisher, wird das „Budapester Tagblatt“ unabhängig nach jeder Richtung bleiben, frisch und interessant sein und den Lesern stets die besten Arbeiten und neuesten Nachrichten vorlegen.

Ein Hinweis auf unser Blatt und unsere hervorragenden Mitarbeiter genügt. Im politischen Theile brachten wir Artikel von:

Graf Albert Apponyi, Stefan von Bittó, Graf Aurel Dessewffy, Klemens Ernusz, Franz Fenyvessy, Béla Grünwald, Emerich Hódossy, Ferdinand Hódossy, Ferdinand Hódossy, Ludwig Horváth, Paul Királyi, Albert Kovács, Paul von Somssich, Ladislaus Tomesányi, Emerich Veszter, Adolf Zay, Graf Robert Zselianszky.

Im Feuilleton veröffentlichen wir Arbeiten von:

Kornel Abrányi jr, Emil Abrányi, Madame Adam (Juliette Lamber) in Paris, Helene von Benitzky-Bajza, Graf Nikolaus Bethlen, Francis Broemel in London, Jules Claretie in Paris, Gregor Csiky, Graf Karl Corinini in Görz, Baron Carlos von Gagera in Dresden, General Richard Gelich, Baron Nikolaus Horváth, Hieronymus Lorm in Dresden, Koloman von Mikszáth, Berthold Moldauer in Wien, Emil Peschkau in Frankfurt a/M., Elise Polko in Deutz a/R., Gräfin Anna Pongrácz in Wien, P. R. Rosegger in Graz, Leopold von Sacher-Masoch in Leipzig, Thomas von Szana, Dr. Ludwig Tolnai, Béla von Tóth, Emil Mario Vacano in St.-Pölten, Hermann Vámbéry, Johann Vajda, Johannes Ziegler in Wien.

Unsere Romanbeilage wird wie bisher, so auch in Zukunft die besten Hervorbringungen der Weltliteratur publiziren.

Gegenwärtig publiziren wir eine humoristische Erzählung von

Moriz Jokai: „Ein Putsch in Rumänien.“

Im Laufe des Monats November folgt eine Novelle von

Karl Erdmann Edler: „Baldine.“

Im Laufe des Monats Dezember publiziren wir nach diesen Meisterwerken der Literatur einen kleinen Roman von

Koloman Mikszáth: „Das Gras von Pohina.“

Die Abonnementspreise betragen:

für einen Monat fl. 1.20 für ein Jahr fl. 14.—

für drei Monate fl. 3.50 für ein halbes Jahr fl. 7.—

Neueintretenden Abonnenten, welche das „Budapester Tagblatt“ auf drei Monate pränumeriren, liefern wir das Blatt gleich nach erfolgter Einsendung des Abonnementsbetrages bis zum 1. Jänner

gratui.

Administration des „Budapester Tagblatt“,

Budapest, Gittergasse, Karlskafene 7.

(257a) 3 3